

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIEN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal
- Tweede principiële goedkeuring

Samenvatting

Dit besluit van de Vlaamse Regering geeft uitvoering aan het decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs, wat betreft de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal en regelt in het bijzonder de personeelskwesties, de programmatie- en rationalisatienormen, het toekennen van een studiebewijssupplement Vlaamse Gebarentaal en dovencultuur en de toekenning van tolkuren Vlaamse Gebarentaal in de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal.

Het voorontwerp van besluit werd op 12 december 2023 met de sociale partners onderhandeld. Deze onderhandelingen werden afgesloten met een eenparig akkoord als resultaat.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Onderwijs en Vorming

Beleidsveld: gewoon basisonderwijs

Beleidsmatige doelstelling: uitvoering geven aan het decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs, wat betreft de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal op vlak van personeel, programmatie en rationalisatienormen en regeling de van de tolken.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Dit voorontwerp van besluit werd een eerste keer principiële goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 17 november 2023 met het oog op de onderhandelingen (VR 2023 1711 DOC.1522/1BIS DOC.1522/2BIS, DOC.1522/3, DOC.1522/4).

De onderhandelingen in het sectorcomité X en van de onderafdeling Vlaamse Gemeenschap van afdeling 2 van het comité voor de provinciale en de plaatselijke overheidsdiensten en in het overkoepelend onderhandelingscomité van het gesubsidieerd vrij onderwijs vonden plaats op 12 december 2023. Deze onderhandelingen werden afgesloten met een eenparig akkoord als resultaat.

Het protocol van die onderhandelingen met het nummer 248 vindt u als bijlage.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Dit besluit van de Vlaamse Regering geeft uitvoering aan het decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs, wat betreft de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal en regelt in het bijzonder de personeelskwesties, de programmatie- en rationalisatienormen en de toekenning van tolkuren Vlaamse Gebarentaal in de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal.

De programmatie en rationalisatienormen zijn gebaseerd op de normen die gelden voor type 7 (voor het type afzonderlijk). Dit betekent dus dat er een onderscheid wordt gemaakt tussen scholen die de eerste school van die groep binnen een provincie zijn die een taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal inrichten en scholen die niet de eerste zijn.

Als een school de eerste is van die groep in die provincie, dan is de programmatie- en rationalisatienorm telkens 6.

Als een school niet de eerste is van die groep in die provincie, dan is de programmatienorm 18 en is de rationalisatienorm 12.

Omwille van de vereiste kennis van de Vlaamse Gebarentaal wat aldus aanleiding geeft tot aparte, specifieke bekwaamheidsbewijzen is het noodzakelijk om twee nieuwe ambten te creëren. Op die manier wordt ook verzekerd dat enkel personeelsleden met kennis van de Vlaamse Gebarentaal toegang krijgen tot de ambten. De twee nieuwe ambten die worden gecreëerd, zijn kleuteronderwijzer Vlaamse Gebarentaal en onderwijzer Vlaamse Gebarentaal. Via wijzigingen aan bestaande besluiten worden de ambten, de bijhorende bekwaamheidsbewijzen, de opdracht en een niet-verworven salarisschaal van deze personeelsleden geregeld.

Verder wordt aan leerlingen in de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal een studiebewijssupplement Vlaamse Gebarentaal en dovenscultuur toegevoegd aan het getuigschrift basisonderwijs. Het getuigschrift basisonderwijs zelf, verandert niet.

Het aantal tolkuren dat kan worden toegekend wordt beperkt tot 20% van het aantal lestijden dat de leerling heeft. De reden hiervoor is dat zij een leerkracht zullen hebben die Vlaamse Gebarentaal kan. Daardoor is er veel minder behoefte aan een tolk. Er zullen nog maar beperkt tolken nodig zijn voor bijvoorbeeld de lessen godsdienst en lichamelijke opvoeding.

De onderhandelingen hebben geleid tot aanpassingen in het voorontwerp van besluit. Het gaat om volgende wijzigingen:

- In artikel 1 over de bekwaamheidsbewijzen wordt punt j) “een verklaring uitgereikt door het Vlaams GebarentaalCentrum” geschrapt.
- De niet-verworven salarisschaal voor de personeelsleden van de taalafdeling wordt uitgebreid naar leerkrachten in het buitengewoon basisonderwijs.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikelen 1, 2 en 3 regelen de bekwaamheidsbewijzen voor de kleuteronderwijzer Vlaamse Gebarentaal en de onderwijzer Vlaamse Gebarentaal die worden vastgelegd in het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juni 1990 betreffende de bekwaamheidsbewijzen, de salarisschalen, en de bezoldigingsregeling in het gewoon basisonderwijs. Het uitgangspunt is dat voor de kleuteronderwijzer Vlaamse Gebarentaal en de onderwijzer Vlaamse Gebarentaal dezelfde bekwaamheidsbewijzen van toepassing zijn als voor de kleuteronderwijzer en onderwijzer in het gewoon basisonderwijs maar dat daarnaast ook nog een zgn. "bewijs VGT" gevraagd wordt. Dit bewijs VGT kan geleverd worden door een van de diploma's, vermeld in a) t.e.m. i) voor te leggen.

Artikel 4 voegt de definitie van de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal in, in het besluit van de Vlaamse regering betreffende de programmatie- en de rationalisatienormen in het gewoon basisonderwijs.

Artikel 5 voegt een nieuwe afdeling in in datzelfde BVR. Deze afdeling gaat over de oprichting van een taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal (ook wel programmatie genoemd).

Artikel 6 bepaalt de programmatienormen. Er wordt, net zoals in het buitengewoon onderwijs, een onderscheid gemaakt tussen scholen die de eerste van hun groep zijn in de provincie en scholen die dat niet zijn. Als scholen de eerste zijn van hun groep in de provincie die een taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal inrichten, dan is de programmatienorm 6. Dat is dezelfde norm voor type 7 in het buitengewoon basisonderwijs als de school in die provincie de eerste school is van die groep die type 7 aanbiedt.

In type 7 is de programmatienorm 18 als de school niet de eerste school van die groep in die provincie is die type 7 wil aanbieden. Dezelfde norm geldt aldus voor de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal.

Artikel 7 bepaalt de rationalisatienormen voor de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal. Opnieuw wordt er een onderscheid gemaakt of de school al dan niet de eerste school is van die groep die de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal aanbiedt in de provincie. Als de school de eerste school is, is de norm 6. Als de school niet de eerste school is, dan is de norm 12. Opnieuw zijn de normen die gelden voor type 7 het uitgangspunt.

Artikel 8 voegt de kleuteronderwijzer Vlaamse Gebarentaal en de onderwijzer Vlaamse Gebarentaal toe aan de definitie van onderwijzend personeel als vermeld in artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 juni 1997 betreffende de opdracht van het personeel in het basisonderwijs.

Artikel 9 zorgt ervoor dat de scholen gewoon basisonderwijs die een taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal inrichten ook met hun basisomkadering betrekkingen in de ambten van kleuteronderwijzer Vlaamse Gebarentaal en de onderwijzer Vlaamse Gebarentaal kunnen inrichten.

Artikelen 10 en 11 zorgen ervoor dat, in de scholen gewoon basisonderwijs met een taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal, met de aanvullende lestijden aanvangsbegeleiding ook betrekkingen in de ambten van kleuteronderwijzer Vlaamse Gebarentaal en de onderwijzer Vlaamse Gebarentaal kunnen worden ingericht.

Artikel 12 zorgt ervoor dat, in de scholen gewoon basisonderwijs met een taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal, met de aanvullende lestijden kerntaak onderwijzend personeel ook betrekkingen in de ambten van kleuteronderwijzer Vlaamse Gebarentaal en de onderwijzer Vlaamse Gebarentaal kunnen worden ingericht.

Artikel 13 zorgt ervoor dat, in de scholen gewoon basisonderwijs met een taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal, met de aanvullende lestijden samen school maken ook betrekkingen in de ambten van kleuteronderwijzer Vlaamse Gebarentaal en de onderwijzer Vlaamse Gebarentaal kunnen worden ingericht.

Artikel 14 voegt een nieuwe onderafdeling toe aan hoofdstuk III, afdeling B van het besluit van de Vlaamse regering van 17 juni 1997 betreffende de personeelsformatie in het gewoon basisonderwijs, met betrekking tot de aanvullende lestijden voor de inrichting van de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal.

Artikel 15 bepaalt dat met de aanvullende lestijden voor de inrichting van de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal enkel betrekkingen in de ambten van kleuteronderwijzer Vlaamse Gebarentaal en de onderwijzer Vlaamse Gebarentaal kunnen worden ingericht.

Artikelen 16, 17 en 18 bepalen dat bij leerlingen in de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal aan het getuigschrift basisonderwijs een studiebewijssupplement Vlaamse Gebarentaal en dovencultuur wordt toegevoegd. Met dit studiebewijssupplement Vlaamse Gebarentaal en Dovencultuur wordt het bereiken van de doelen uit het leerplandoel die het bereiken van de eindtermen Vlaamse Gebarentaal en dovencultuur beogen, bijkomend erkend. Er is namelijk geen apart getuigschrift voor de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal terwijl zij wel bijkomende eindtermen hebben. Daarom is er gekozen voor een studiebewijssupplement.

Artikel 19 voegt de kleuteronderwijzer Vlaamse Gebarentaal en de onderwijzer Vlaamse Gebarentaal toe aan de lijst met ambten in het gewoon basisonderwijs, vermeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juni 2004 tot vaststelling en indeling van de ambten in de instellingen van het gewoon basisonderwijs.

Artikel 20 schrijft een nieuwe niet-verworven salarisschaal met code 020 in voor de leerkrachten van het buitengewoon basisonderwijs en van de taalafdeling in het gewoon basisonderwijs die een bewijs VGT kunnen voorleggen. Financieel wordt de parallel getrokken met de niet-verworven salarisschaal 030 omdat die wordt toegekend aan personeelsleden die houder zijn van een getuigschrift of diploma buitengewoon onderwijs. De nieuwe niet-verworven salarisschaal kan gecombineerd worden met de reeds bestaande niet-verworven salarisschalen.

Artikel 21 bepaalt dat het aantal tolkuren dat wordt toegekend aan leerlingen in de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal beperkt wordt tot 20% van de tolkuren die aan leerlingen in het gewoon basisonderwijs wordt toegekend.

Artikel 22 wijzigt de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2018 houdende de salarisschalen van bepaalde personeelsleden van het onderwijs om de nieuwe niet-verworven salarisschaal in te schrijven.

Artikel 23 bepaalt dat het BVR in werking treedt op 1 september 2024.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Beperking van de tolkondersteuning

Met dit BVR wordt het recht op tolkondersteuning dat de leerling in de taalafdeling Nederlands-VGT beperkt tot 20% van het maximale tolkurenpakket waar een leerling in het gewoon onderwijs recht op heeft.

Leerlingen in het basisonderwijs hebben een maximaal tolkurenpakket van 1.008 tolkuren per schooljaar (berekend a rato van 36 lesweken van gemiddeld 28 lesuren). Het maximum aan tolkuren wordt dus beperkt tot 202 tolkuren voor leerlingen in de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal.

In de praktijk wordt nu per kind gemiddeld 678,56 tolkuren aangevraagd. Vaak is er geen nood aan de 1008 tolkuren. We gaan ervan uit dat de kans groot is dat in de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal niet voor alle leerlingen nood zal zijn aan 202 tolkuren. De reden hiervoor is dat meerdere dove leerlingen in de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal samen les zullen volgen en dus vaak hun tolk zullen delen. Bovendien zullen de tolken hoogstwaarschijnlijk voornamelijk worden ingezet voor de lessen LO en godsdienst/zedenleer. Voor deze lessen zijn er 144 lesuren nodig.

De inschatting is aldus dat er slechts 150-tal tolkuren per leerling zullen worden aangevraagd. Per leerling Bijgevolg gaan we ervan uit dat er 525 minder tolkuren zullen worden aangevraagd per leerling. De kostprijs voor 1 uur tolkondersteuning was in 2023 50,23 euro. Bijgevolg gaan we ervan uit dat 1 leerling in de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal tot een besparing van 26.370,75 euro leidt op vlak van tolkondersteuning. Deze besparing op de tolkuren dient om de meerkost aan aanvullende lestijden te compenseren dat wordt toegekend aan de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal in het voorontwerp van decreet over de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal (een tweede keer principieel goedgekeurd op 27 oktober 2023).

Niet-verworven salarisschaal

De niet-verworven salarisschaal voor de kleuteronderwijzer Vlaamse Gebarentaal en onderwijzer Vlaamse Gebarentaal die een bewijs VGT moeten kunnen voorleggen, heeft een beperkte budgettaire meerkost. Verwacht wordt dat vanaf 1 september 2024 1, maximum 2 scholen een taalafdeling zouden inrichten. Dit betekent dat in de taalafdelingen maximum 8 leerkrachten een niet-verworven salarisschaal 020 zouden kunnen verwerven.

Daarnaast beschikken op basis van de gegevens in onze databanken op dit ogenblik 10 personeelsleden in het gewoon en buitengewoon basisonderwijs over een bewijs VGT.

De maximale totale kost van deze niet-verworven salarisschaal wordt bijgevolg geraamd op 16.000 euro (voor 18 personeelsleden).

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 13 september 2023.

Het akkoord van de minister, bevoegd voor de begroting, werd verleend op 2 oktober 2023.

Een bijkomend advies van de Inspectie van Financiën over een aantal extra artikelen werd verleend op 23 oktober 2023.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van besluit heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid in zake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorontwerp van besluit heeft geen directe weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld en de ontvangsten.

4 VERDER TRAJECT

Dit voorontwerp van besluit en de bijgaande bijlage zullen formeel onderhandeld worden met de sociale partners en, voor zover hieruit geen tekstaanpassing volgt, onmiddellijk voor advies worden voorgelegd aan de Raad van State.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° onder voorbehoud van goedkeuring van het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, wat betreft de taalafdeling Nederlands–Vlaamse Gebarentaal, haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de taalafdeling Nederlands-Vlaamse Gebarentaal en de bijgaande bijlagen;

2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand:

- 2.1. te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;
- 2.2. te machtigen om, onder voorbehoud van goedkeuring van het decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, wat betreft de taalafdeling Nederlands–Vlaamse Gebarentaal, te communiceren naar belanghebbenden.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Ben WEYTS